

Algemene Beschouwingen ontwerp programmabegroting 2019.

Voorzitter,

Algemeen.

De voorliggende ontwerp begroting is de eerste begroting van het na de gemeenteraadsverkiezingen aangetreden nieuwe college. Wij zien deze begroting dan ook meer als een startdocument voor de uitvoering van het in het Waalres Akkoord 2018-2022 overeengekomen gewenste beleid.

Het college mag terecht trots zijn op deze sluitende meerjarenbegroting. Met de aantekening dat het effect van de verwerking van de septembercirculaire leidt tot een klein negatief saldo van € 2.000,00 in 2019. Te meer omdat de lasten voor de burgers beperkt blijven tot een verhoging van de OZB met jaarlijks 2,1% en de afvalstoffenheffing met 7,6% in 2019 en de jaren daarna met 3%. De stijging van de afvalstoffenheffing is met name het gevolg van de stijging van de verbrandingsbelasting, waarop wij als gemeente geen invloed hebben. Ondanks deze verhogingen blijven de woonlasten voor de burgers van Waalre zowel landelijk als regionaal nog steeds op een gemiddeld niveau.

Zoals het hoort, zijn de opdrachten zodanig beschreven dat één op één de relatie kan worden gelegd tussen “wat we willen bereiken” in de begroting 2019 en “wat hebben we bereikt” in de jaarrekening 2019. Wat ons daarbij echter opvalt is het feit dat u verzuimd om in de opgenomen overzichten (eigen) beleidsindicatoren op te nemen voor 2019. Als voorbeeld noemen wij de staatjes op pagina's 21 en 36 met betrekking tot de taakvelden Veiligheid en Leerplicht.

Ook wat de leesbaarheid betreft en visueel, door het opnemen van de begroting in één overzicht, is dit boekwerk een helder en overzichtelijk document. Het dwingt de raad nog meer om op hoofdlijnen te acteren. Maar heeft ook als nadeel dat informatie gebundeld in taakvelden is ondergebracht en niet meer verder wordt uitgesplitst.

Deze door de BBV voorgeschreven verplichte taakveld indeling, waardoor 105 functies zijn vervangen door 50 nieuwe taakvelden mag er wat AWB betreft, niet toe leiden dat de begroting voor de raad onoverzichtelijker wordt en daarmee afbreuk wordt gedaan aan de kader stellende en controlerende taak van de raad. Daar waar dit tot problemen leidt of gaat leiden zullen wij het college verzoeken om gebruik te maken van de vrijheid om deze taakvelden verder onder te verdelen naar deeltaakvelden.

Deze eerste begroting borduurt logisch voort op lopend beleid met dien verstande dat wat de uitvoering betreft een omslag wordt gemaakt naar een andere wijze van besturen samen met de burgers en met de gehele raad. Het college gaat overeenkomstig het bepaalde in het Waalres Akkoord optimaal werken vanuit de Kracht van Waalre om uitdagingen aan te gaan, ambities te realiseren en plannen uit te voeren.

Voorzitter meer nog dan de financiële kant van deze begroting geldt voor AWB het antwoord op de vragen Wat willen we bereiken en Wat gaan we daar voor doen. Het beleid staat bij ons voorop. Wij zijn er zonder meer van uitgegaan dat het Waalres Akkoord en het daarop gebaseerde Uitvoeringsprogramma van het college hun weerslag hebben gevonden in deze ontwerp programmabegroting. Dit laat onverlet dat ik op enkele taakvelden nog even specifiek de aandacht wil vestigen.

Burgerparticipatie.

Het college ziet Burgerparticipatie terecht als één van de centrale thema's. Burgerparticipatie is aanvankelijk bedoeld om de burgers meer bij de politiek te betrekken en daarmee de afstand tussen burgers en politiek te verkleinen. Burgerparticipatie is dan ook primair bedoeld als instrument voor de raad. Wij zullen er op toe zien dat burgerparticipatie niet alleen door het college wordt opgepakt, maar dat ook de raad de mogelijkheid krijgt om de burgers bij het opstellen van het beleid te betrekken. Daarvoor is het nodig dat er werk wordt gemaakt van het projectmatig aanvielen van beleid. Dit dient te geschieden aan de hand van startnotities, waarbij de raad zijn kaderstellende rol vorm kan geven en tevens kan aangeven op welke wijze en door wie burgerparticipatie wordt opgepakt. In dit kader attenderen wij, wellicht ten overvloede, op het gebruik van Your Priorities. Deze digitale participatietools voor lokale overheden wordt ook gepromoot door de VNG. Wij bevelen deze e-tools van harte bij u aan.

Jeugdzorg.

Wij zijn blij met het feit dat het college de verantwoordelijkheid ten aanzien van de jeugdzorg oppakt en zich daarbij met name focust op de preventieve zorg voor jongeren onder de 18.

Zorg die zowel kwantitatief als kwalitatief beantwoordt aan de bestaande behoefte en waarvan tegelijkertijd de kosten beheerst kunnen worden. Hierin ligt een grote, maar niet onmogelijke, opgave voor het college. "Meer preventie" en "minder specialistische hulp" laten zich in de praktijk moeilijk vatten. Er is in toenemende vraag naar jeugdzorg en de doorgevoerde bezuinigingen en de tekorten in de jeugdzorg kunnen 4 jaar na de decentralisatie nog moeilijk worden aangemerkt als aanloopproblemen. Deze problemen doen zich in het gehele land voor. Elders worden harde financiële maatregelen genomen in de vorm van budgetplafonds met wachtlijsten als gevolg. Wij hopen zonder dergelijke maatregelen ook op langere termijn de zorg bereikbaar te houden voor iedereen die deze echt nodig heeft.

Wij verwachten dat enerzijds, door het telkens opnieuw oprekken van de budgetten voor de jeugdzorg en in te zetten op preventie en minder specialistische hulp, op termijn het gewenste effect wordt gesorteerd. Anderzijds moeten we er voor waken

dat door het steeds weer oprekken van de budgetten de prikkel om de komen tot kostenreductie wordt weggenomen. Wat ons betreft voegen we de € 238.000,00 uit de landelijke stroppenpot als compensatie voor de tekorten op de begrotingspost zorg en welzijn dan ook niet zo maar toe aan het beschikbare budget maar aan de algemene reserve vrij besteedbaar.

Mogelijkheden voor ontmoeten in elke wijk zien wij in het kader van de zorg als een vorm van preventie voor jong en oud. Wij zijn dan ook blij met het feit dat er hard wordt gewerkt aan het openhouden van Het Klooster als ontmoetingsruimte voor burgers en verenigingen in het kerkdorp Waalre. Ook de bouw van een nieuwe ontmoetingsruimte bij 't Hazzo heeft onze steun. Ook al steken wij niet onder stoelen of banken dat wij liever hadden gezien dat 't Hazzo niet wordt gesloopt.

Graag zien we in 2019 al de ontwikkelingen met betrekking tot het WMO-toezicht en de ervaringen van de cliënten met behulp van "continue meten" met belangstelling tegemoet.

Gemeenschapshuizen.

Het Huis van Waalre is na sluiting van het zalencentrum 't Hazzo een van de ontmoetingsplekken in onze gemeente. De exploitatie van dit Multifunctioneel Centrum is ondergebracht in een Stichting.

Het heeft ons ten zeerste verbaasd dat wij aan deze Stichting een jaarlijks subsidie verlenen van € 110.000,00. Dit terwijl de Stichting geen huur betaalt en er geen verrekening plaats van de opbrengsten van deze Stichting.

In het Waalres akkoord staat: bij de financiering van de ontmoetingscentra in de wijken geldt als uitgangspunt dat al deze centra recht hebben op eenzelfde financiële bijdrage van de gemeente (prestatiesubsidie). In de praktijk kunnen deze bijdragen verschillen aangezien er nadrukkelijk een koppeling wordt gelegd met de te leveren prestatie". Met andere woorden wanneer deze Stichting € 110.000,00 ontvangt ook De Pracht, 't Hazzo en Het Klooster in principe recht hebben op eenzelfde bedrag. Wij zijn dan ook benieuwd naar de inhoud van de met de Stichting gesloten prestatieovereenkomst en vragen ons af hoe het college tegen deze ongelijke behandeling van gemeenschapshuizen aankijkt.

Verder vragen wij ons af waarom de gemeenteraad op grond van het bepaalde in artikel 160, lid 2 van de Gemeentewet niet is gekend in de oprichting en deelname in de Stichting. En op grond waarvan het college gerechtigd is om jaarlijks aan de Stichting een subsidie te verstrekken van € 110.000,-- . Het lijkt ons verder correct om de Stichting als gesubsidieerde instelling onder te brengen in het programma Sociaal Domein in plaats van onder Bestuur en ondersteuning.

Het kunnen ontmoeten van burgers waar dan ook in onze samenleving past ook binnen het uitgangspunt van de inclusieve samenleving, waarin iedereen op voet van gelijkwaardigheid, ongeacht leeftijd, culturele achtergrond, gender, inkomen, talenten en beperkingen moet kunnen meedoen. Een startnotitie voor het opstellen van een visie op de inclusieve samenleving zien wij met belangstelling tegemoet.

Armoedebeleid, schuldhulpverlening.

In dat kader is ook het opstellen van een armoedebeleid, inclusief schuldhulpverlening met de focus op vroegsignalering een must. Relatief veel burgers kunnen het hoofd maar nauwelijks boven water houden. De stijging van de welvaart gaat aan hen voorbij. De gemeente heeft een zorgplicht, welke verder moet gaan dan de in het oog springende noodgevallen. We zullen, in samenwerking met de burgerinitiatieven op dit terrein, veel meer moeten uitstralen dat er hulp mogelijk is ook als het water nog net niet tot aan de lippen staat.

Zo kunnen Sociaal Raadslieden inzicht bieden in de financiële situatie, schuldsaneringsvoorstellen poneren en adviseren om de restschuld over te nemen. In de praktijk blijkt namelijk dat burgers die vroegtijdig begeleiding krijgen bij hun budgettering, weer orde op zaken kunnen stellen en alsnog in staat zijn om op termijn hun schulden af te lossen.

Afvalinzameling.

Wij zijn blij met het feit dat de proef met afvalinzameling met de afvalfiets is gestopt en deze overeenkomstig de wens van de kiezers niet wordt uitgerold over de gehele gemeente. Maar ook met het feit dat er wordt gezocht naar een breed gedragen alternatieve vorm van afvalinzameling, waarbij de opgedane ervaringen van de bewoners in de proefwijk De Voldijn worden betrokken.

Omgevingswet.

Wij hebben er het volste vertrouwen in dat dit college in het Koersdocument Omgevingswet Waalre en het stappenplan voor de implementatie van de omgevingswet de raad ook inzicht geeft in de aanpak, het proces en de planning, waarvan een actorenanalyse deel uitmaakt.

Gelet op het thans voorziene overgangsrecht van 10 jaar in de Omgevingswet rijst de vraag in hoeverre het noodzakelijk is om op dit moment grote stappen te maken in dit proces. Gemeenten krijgen een overgangsfase, die bij Koninklijk Besluit nog moeten worden vastgesteld. Daarnaast zijn de nationale en provinciale omgevingsvisies nog in de maak.

De gemeenteraad dient, op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel en motiveringsbeginsel rekening te houden met omgevingsvisies van andere bestuursorganen: de gemeenteraad zal in de gemeentelijke visie moeten laten zien dat de omgevingsvisies van andere bestuursorgaan bij het opstellen van de gemeentelijke visie zijn bekeken en de inhoud daarvan bekend is.

*Gelet op het vorenstaande rijst de vraag in hoeverre vooroplopen bij de omgevingsvisie lonend is: voorop lopen betekent ook meer tussentijdse aanpassingen hetgeen kostenverhogend werkt. **Indien het college toch aan de slag gaat met de omgevingsvisie dan verzoeken wij u om daarbij te rade te gaan bij het “Koersdocument Omgevingsvisie Gemeente Eindhoven”.***

Openbare ruimte.

Gelet op het achterstallig onderhoud in de openbare ruimte is AWB van mening dat er adequaat dient te worden gereageerd op klachten van burgers over met name de

begaanbaarheid van trottoirs. Wij benadrukken de gegeven opdracht om jaarlijks met ervaringsdeskundige een aantal gangbare routes af te leggen naar druk bezochte plekken in het dorp om hindernissen voor de toegankelijkheid te signaleren en te verhelpen.

Samenvattend.

Voorzitter er is veel werk aan de winkel. Ik noem o.a. de herontwikkeling van 't Hazzo en omgeving, het plan voor een toekomstbestendig winkelcentrum Den Hof, de herinrichting van de Eindhovenseweg en de Traverse. Het opstellen van een nota Kunst en Cultuur, het wegwerken van het achterstallig onderhoud in de openbare ruimte, het onderzoek naar de mogelijkheden voor een tweede oost-west verbinding ter ontlasting van de Koningin Julianalaan-Willibrorduslaan maar ook ter verhoging van de veiligheid bij calamiteiten alsmede de uitvoeringsprogramma's met betrekking tot de energietransitie. Het opstellen en uitvoeren van al deze plannen willen we samen met de burgers doen. Dat kost tijd, waarmee in de planning, die begint met een startnotitie, rekening dient te worden gehouden.

Rest mij nog de organisatie te bedanken voor de samenstelling van de begroting en de wijze waarop alle technische vragen beantwoord zijn en het college veel succes te wensen met de uitvoering van deze programmabegroting. Het moge, gelet op het vorenstaande, duidelijk zijn dat wij ons in deze ontwerp begroting kunnen vinden.

Waalre, 6 november 2018 (definitieve versie).